

Lietuvių kalbos dienų renginiams nesutrukdė ir karantinas

2021 metais Valstybinė lietuvių kalbos komisija šeštą kartą pakvietė šalies įstaigas, visuomenines organizacijas ir lietuvių bendruomenes užsienyje surengti Lietuvių kalbos dienas. Atsižvelgus į esamą situaciją, šiais metais pasiūlyta pratęsti tradicinį Lietuvių kalbos dienų laikotarpį ir renginius organizuoti vasario–gegužės mėnesiais.

Šiauliuose, kaip ir ankstesniais metais, prie šios iniciatyvos aktyviausiai prisijungė Šiaulių miesto kultūros ir švietimo įstaigos. Daugelis jų neišsigando dėl pandeminės situacijos kilusių iššūkių ir šiuo sudėtingu išbandymų laikotarpiu ne tik sėkmingai tęsė veiklą, bet ir surado naujų galimybių, kaip tą veiklą padaryti įdomią ir patrauklią. Nors karantino ribojimai pakoregavo suplanuotus Lietuvių kalbos dienų renginius, ne visi iš jų įvyko, kai kurie yra perkelti į tolimesnį laiką, tačiau daugelis jų vyko virtualioje erdvėje.

Šiaulių miesto savivaldybės interneto svetainėje vasario 17–24 dienomis buvo kviečiama dalyvauti virtualioje lietuvių kalbos viktorinoje „Kalbos namai“. Viktoriną organizavo **Šiaulių miesto savivaldybė ir Lietuvių kalbos draugijos Šiaulių skyrius**. Sulaukta 210 viktorinos dalyvių. Jie turėjo atsakyti į 25 klausimus iš įvairių lietuvių kalbos sričių. Viktorinos klausimus sudarė ir dalyvių atsakymus vertino Savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtinta komisija (pirmininkė – LKD valdybos pirmininkė Genovaitė Kačiūškienė).

Viktorinoje dalyvavo 59 moksleiviai nuo 14 metų amžiaus, 151 suaugęs asmuo, iš kurių 25 lituanistai. 168 viktorinos dalyviai – šiauliečiai, 42 – kitose Lietuvos vietovėse gyvenantys asmenys.

Iš trijų viktorinos dalyvių grupių – suaugusiųjų, lituanistų ir moksleivių – buvo atrinkta 11 laimėtojų, surinkusių daugiausia balų. Jiems įteikti Šiaulių miesto savivaldybės ir Lietuvių kalbos draugijos įsteigti prizai, diplomai ir padėkos.

Džiugu, kad žmonės, kurių pagrindinis darbo įrankis yra kalba, supranta savo kilnią misiją ir ją vykdo. Tačiau ypatingos pagarbos nusipelno ir tie žmonės, kurie išsiskiria savo rūpestingu ir atsakingu požiūriu į lietuvių kalbą, į viešai tariamą ar rašomą žodį, nors jų veikla nėra tiesiogiai susijusi su kalbos mokymu, redagavimu ar kūrimu. Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos dienos proga Šiaulių miesto savivaldybė atrinko tris Šiaulių įmonėse dirbančias ir kuriančias darbuotojas, kurioms padėkota už geranorišką bendradarbiavimą, iniciatyvumą ir atsakingą požiūrį siekiant viešai skleidžiamo lietuviško žodžio tikslumo ir taisyklingumo, už vaisingas pastangas puoselėti, kurti, turtinti lietuvių kalbą. UAB „Busturas“ dizaineri-maketuotojai Astai Lunskeytei, UAB „Rūta“ produkto vadovei Vitalijai Stonienei ir Šiaulių apskrities televizijos Žinių tarnybos vadovei Neringai Trinkaitėi įteiktos Šiaulių miesto savivaldybės mero padėkos ir Savivaldybės simbolinės dovanėlės.

V. Lebedžio nuotr.

Viena aktyviausių Lietuvių kalbos dienų rengėjų – **Šiaulių miesto savivaldybės viešoji biblioteka** Lietuvių kalbos dienas paminėjo itin kūrybingai. Biblioteka kartu su Valstybine lietuvių

kalbos komisija balandžio mėnesį suorganizavo eilėraščių kūrimo konkursą „Odė gimtajai lietuvių kalbai“.

Savivaldybės viešosios bibliotekos nuotr.

Paskelbtame konkurse buvo kviečiami dalyvauti miesto gimnazistai, studentai ir suaugę šiauliečiai. „Džiugu, kad netrūksta kūrybingų, savo kalbą branginančių šiauliečių, kurie nori pasidalyti savo kūryba“, – eilėraščių gausa džiaugėsi konkurso iniciatorė, bibliotekos kultūrinės veiklos vadybininkė ryšiams su visuomene Jurgita Januševičiūtė-Taralė. Visi gauti kūrybiniai tekstai buvo paskelbti bibliotekos feisbuko paskyroje. Socialinio tinklo lankytojai galėjo balsuoti už labiausiai patikusį eilėraštį. Pagal konkurso nuostatus iš viso buvo atrinkta 10 laureatų – 9 eilėraščius (po 3 iš kiekvienos dalyvių – gimnazistų, studentų ir suaugusiųjų – kategorijos) atrinko vertinimo komisija, kurią sudarė nariai iš Valstybinės lietuvių kalbos komisijos ir bibliotekos, ir 1 eilėraštis buvo atrinktas pagal feisbuko lankytojų balsus. Visiems laureatams atiteko Kalbos komisijos ir bibliotekos įsteigti prizai.

Savivaldybės viešosios bibliotekos nuotr.

Vietoj planuoto surengti gyvo baigiamojo konkurso renginio įvyko nuotolinis susitikimas su Valstybinės lietuvių kalbos komisijos pirmininku Audriu Antanaičiu.

Savivaldybės viešosios bibliotekos nuotr.

Susitikime dalyvavo Šiaulių miesto moksleiviai ir jų mokytojai, eilėraščių konkurso „Odė gimtajai lietuvių kalbai“ dalyviai – iš viso per 90 žmonių. Komisijos pirmininkas perskaitė pranešimą apie lietuvių kalbos raidą, lygindamas ją su kitų Europos šalių istoriniu kontekstu, aptarė ryškiausias dabarties tendencijas ir ateities prognozes. Su susitikimo dalyviais kalbėta apie lietuvių kalbos reikšmę ir prestižą, diskutuota aktualiais lietuvių kalbos vartojimo klausimais: kitų kalbų vartojimo viešojoje erdvėje, įmonių pavadinimų ir kt. Į diskusiją apie tai, kokia šiandien yra lietuvių kalbos padėtis mokykloje, įsitraukė Šiaulių miesto mokyklų mokytojai. Susitikime buvo paskelbti ir pasveikinti eilėraščių konkurso laureatai.

Kovo pradžioje skaitytojai, į bibliotekos padalinius atėję atsiimti nuotoliniu būdu užsakytų knygų, buvo maloniai nustebinami – bibliotekininkės kvietė dalyvauti iniciatyvoje „Atrask lietuviškus žodžius, kurie lydės Tave visus metus“. Skaitytojai specialiai paruoštame lape tarp daugybės raidžių turėjo rasti po kelis lietuviškus žodžius, kurie paskui buvo užrašomi ant skirtuko ir padovanojami skaitytojui. Per savaitę buvo išdalyta apie 100 skirtukų. „Patiko ieškoti žodžių. Aš radau tris: *šypsena, dėkingumas, kantrybė*. Ir dabar turėsiu skirtuką su šiais žodžiais. Padovanosiu jį mamai“, – teigė mažasis skaitytojas Tadas. Iniciatyvos tikslas – prisidėti prie Lietuvių kalbos dienų minėjimo skatinant bibliotekos skaitytojus didžiuotis, džiaugtis gražiais lietuviškais žodžiais.

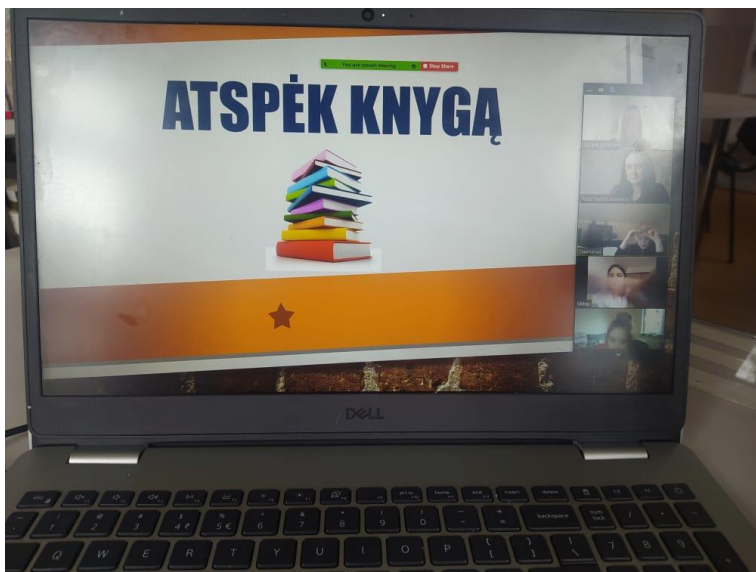

Savivaldybės viešosios bibliotekos nuotr.

Savivaldybės viešoji biblioteka, siekdama į Lietuvių kalbos dienų minėjimą įtraukti ir pradinių klasių mokinius, organizavo įvairių gimtosios kalbos žinių patikrinimo veiklų. Į virtualias viktorinas „Atpėk knygą“, „Lietuvių mįslės“, „Rašytojas ir kalba“ kvietė Rėkyvos, „Saulės“ ir Lieporių filialai.

„Šaltinėlio“ filialas kartu su „Juventos“ progimnazija organizavo Metų knygos rinkimus. Suskaičiavus internetu vykusio renginio dalyvių balsus, paaiškėjo, kad labai nedideliu skirtumu 2020 metų knyga vaikams, mokinių pasirinkimu, tapo Aušros Kiudulaitės „Maksas ir 92 musės“.

„Varsos“ filialas skaitytojus kvietė dalyvauti akcijoje „Biblioteka ir knyga“.

Savivaldybės viešosios bibliotekos nuotr.

Lietuvių kalbos dienų proga Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešosios bibliotekos darbuotojai surengė viktoriną „Lietuvių literatūros klasika“. Dalyviai buvo kviečiami patikrinti žinias apie lietuvių literatūros klasikos kūrinius.

Povilo Višinskio viešosios bibliotekos nuotr.

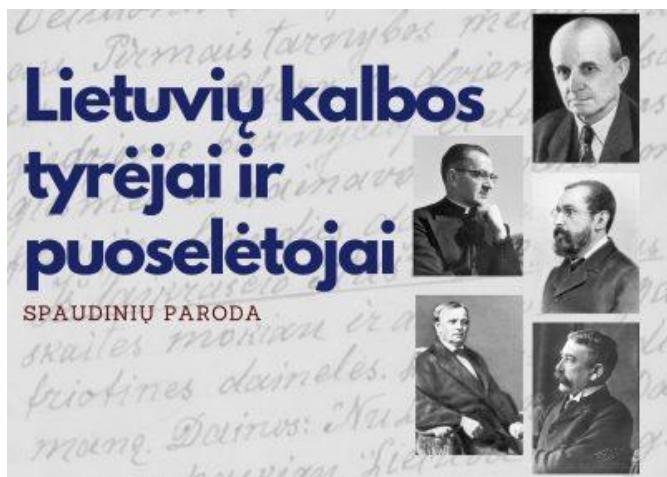
Šioms dienoms buvo skirtas virtualus pokalbis su žurnaliste, menininke Jolanta Ona Vitkute ir poezijos knygos „Kelionių nuojauta“ („Juoda ant balto“, 2020) pristatymas.

Povilo Višinskio viešosios bibliotekos nuotr.

Povilo Višinskio viešojoje bibliotekoje surengta virtuali paroda „Lietuvių kalbos tyrėjai ir puoselėtojai“, kurioje pristatyti kalbininkai, lietuvių kalbos tyrėjai: vokiečiai Augustas Šleicheris ir Ernstas Frenkelis, šveicaras Ferdinandas de Sosiūras, Mažosios Lietuvos kalbininkai Frydrichas Kuršaitis, Gotfrydas Ostermejeris, lietuvių kalbos puoselėtojas Jungtinėse Amerikos Valstijose Juozas Vaišnys ir jų darbai iš bibliotekos fondų.

Povilo Višinskio viešosios bibliotekos nuotr.

Povilo Višinskio viešosios bibliotekos darbuotojai surengė ir daugiau Lietuvių kalbos dienoms skirtų renginių (žr. skelbimą).

**VIRTUALŲS
LIETUVIŲ
KALBOS
DIENŲ
RENGINIAI**

- Vasario 11 d. – kovo 11 d.**
Virtuali viktorina „Lietuvių literatūros klasika“
- Vasario 18 d. 15 val.**
Virtualus pokalbis su žurnaliste, menininke *Jolanta Ona Vitkute*, poezijos knygos „Kelionių nuojauta“ pristatymas
- Vasario 19 d.**
Virtuali viktorina „Lietuvių kalbos labirintais“
- Vasario 19 – kovo 11 d.**
Spaudinių paroda „Lietuvių kalbos tyrėjai ir puoselėtojai“
- Vasario 23, kovo 2, 9 d.**
„Šmaikštūsiai lietuvių kalbos žodynėlis“
- Kovo 9 d. 18.00 val.**
Diskusija apie emocinę sveikatą ir psichines traumas Sally Rooney romane „Normalūs žmonės“ su 15min.lt vyr. redaktoriaus pavaduotoju *Audriumi Ožalu* ir psichoterapeutu *Dainiumi Jakučioniu*

Povilo Višinskio viešosios bibliotekos nuotr.

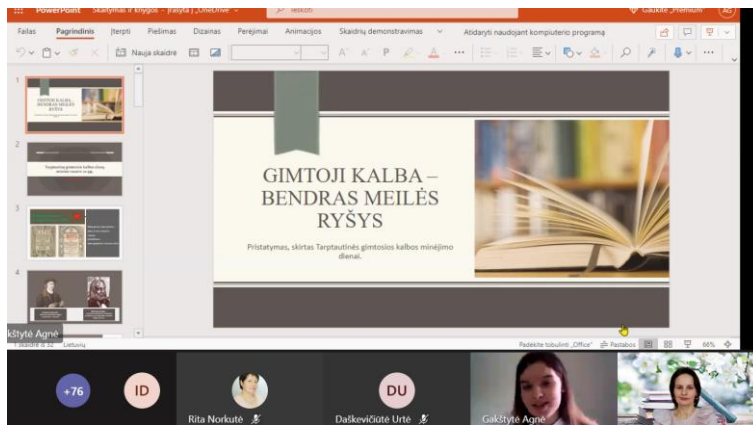
Vilniaus universiteto Šiaulių akademijoje nuotoliniu būdu vyko respublikinė konferencija-seminaras „Gimtoji kalba mokykloje“, kurią šiais metais organizavo Lietuvių kalbos draugija, VU Šiaulių akademijos Regionų plėtros institutas, VU Šiaulių akademijos Mokymosi visą gyvenimą centras, leidykla „Lucilijus“, Kelmės rajono savivaldybė, Šiaulių universitetinė gimnazija. Konferencijos organizacinio komiteto pirmininkė, Lietuvių kalbos draugijos valdybos pirmininkė prof. dr. Genovaitė Kačiuškienė pasidžiaugė, kad konferencija-seminaras „Gimtoji kalba mokykloje“ pradeda skaičiuoti antrą dešimtmetį. Konferencijos sumanytoja ir iniciatorė, buvusi Šiaulių universiteto Humanitarinio fakulteto Lietuvių kalbotyros ir komunikacijos katedros vedėja dr. Ona Laima Gudzinevičiūtė prisiminė pradžią, kai, siekiant diskutuoti apie kalbą ir literatūrą, paskatinti teorinį mokslininkų ir praktinį pedagogų dialogą, išryškinti aktualius gimtosios kalbos mokymo klausimus, ieškoti problemų sprendimo būdų, ir buvo sumanyta organizuoti konferencijas, pranešimų pagrindu leisti straipsnių rinkinius.

Konferencijoje buvo perskaityti 26 pranešimai – aptartos lietuvių kalbos ir literatūros aktualijos, mokslinės išvalgos, pedagoginė patirtis. Beveik kiekvienas pranešimas sukeldavo diskusijų, nes pranešėjai kalbėjo apie tai, kas jiems svarbu: kalbos taisyklingumas, literatūros aktualijos, ugdymo procesas ir kt. Kaip ir kiekvienais metais, konferencijoje skaitytų pranešimų pagrindu parengti straipsniai bus išspausdinti straipsnių rinkinyje „Gimtoji kalba mokykloje“.

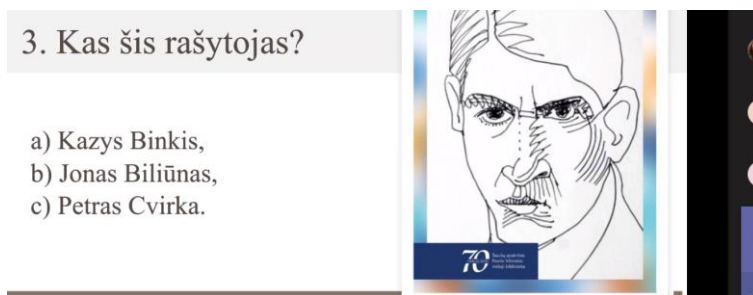
Šiaulių valstybinės kolegijos bendruomenės nariai ir visi, kuriems įdomi kalba, buvo kviečiami į humanitarinių mokslų daktarės doc. Rūtos Kazlauskaitės paskaitą „Įdomūs lietuvių kalbos faktai“. Nuotoliniu būdu vykusį paskaitą sulaukė didžiulio susidomėjimo. Į ją susirinko daugiau nei 80 klausytojų iš visos Lietuvos.

Mokslininkė klausytojams pateikė daugybę įdomių pavyzdžių, iliustruojančių lietuvių kalbos išskirtinumą, jos sistemiškumą, parodančių, kaip kalboje fiksuojamas konkrečiai kalbai būdingas pasaulio vaizdas. Klausytojai sužinojo, kuris lietuvių kalbos garsas dažniausias, kokią pavarde turinčių žmonių Lietuvoje daugiausia, kurie vardai populiariausi, išgirdo įdomių tarminių pavyzdžių. Paskaitos pabaigoje norintys patikrinti žinias sprendė pačios lektorės sudarytą kryžiažodį.

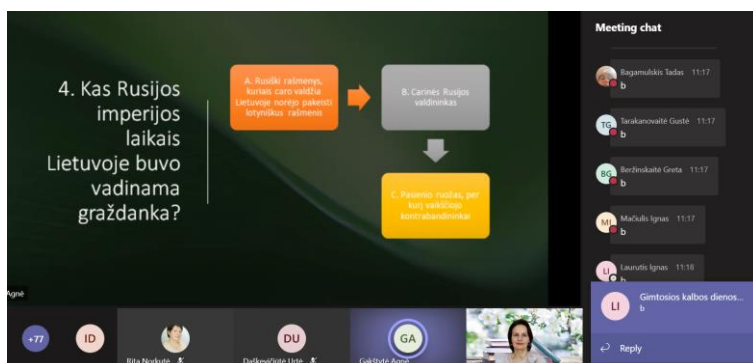
Lieporių gimnazijos mokiniai dalyvavo nuotoliniame renginyje – protų mūšyje „Gimtoji kalba – bendras meilės ryšys“.

Lieporių gimnazijos nuotr.

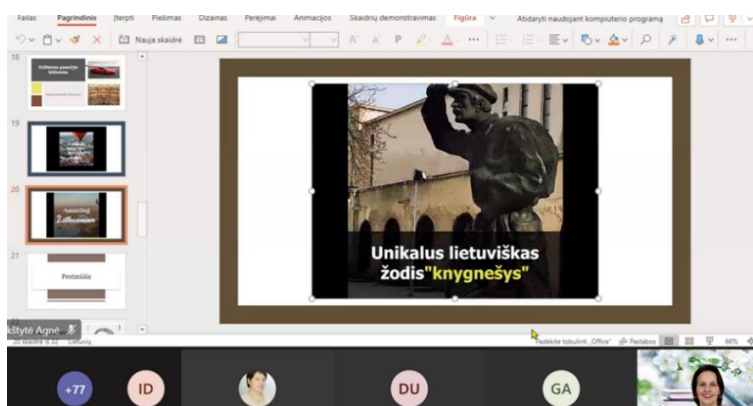

Lieporių gimnazijos nuotr.

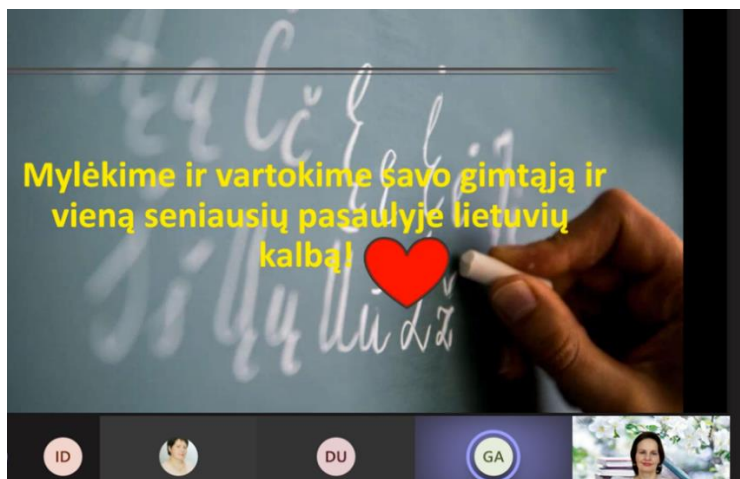

Lieporių gimnazijos nuotr.

Lieporių gimnazijos lietuvių kalbos, istorijos ir geografijos mokytojai vedė integruotas pamokas, skirtas knygnešių veiklai paminėti.

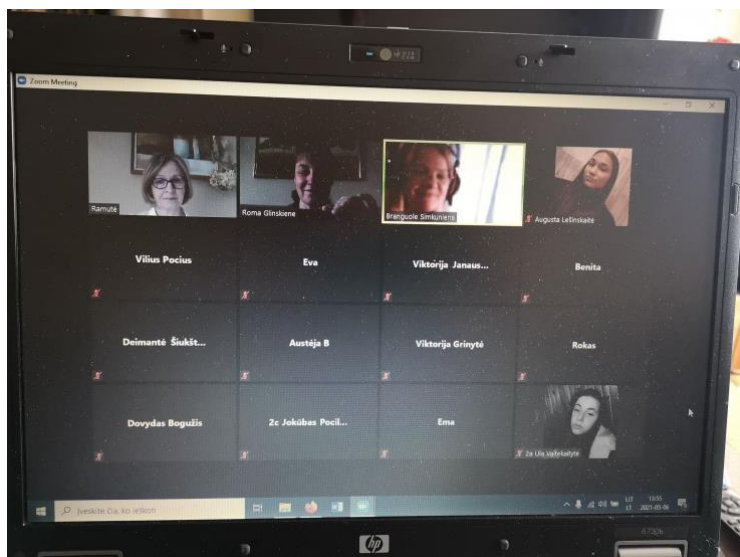

Lieporių gimnazijos nuotr.

Lieporių gimnazijos nuotr.

„Saulėtekio“ gimnazijos moksleiviai dalyvavo netradicinėje lietuvių kalbos pamokoje „Kūrybinio rašymo dirbtuvėlės“ ir virtualiame susitikime su Šiaulių humanitarinės studijos „Plėviasparniai“ atstovėmis – lituaniste Branguole Šimkūniene ir poete Ramute Saule (Sauliene).

„Saulėtekio“ gimnazijos nuotr.

Humanitarės ragino išlaisvinti savo kūrybines galias, leisti rankai tiesiog rašyti ir būti savimi. Branguolė Šimkūnienė kalbėjo apie tai, kad nuoširdus rašymas padeda suprasti, ko iš tiesų norime, rasti atsakymus į klausimus, pamatyti, kaip iš tiesų jaučiamės.

Poetė Ramutė ragino tinkamai minčiai atėjus (jei tai būtų ir naktis) keltis ir užsirašyti. Juk menas – tai minčių pagavimas. Netradicinėje pamokoje dalyvavę gimnazistai gavo ir namų darbų užduočių – sudaryti tripių daiktų sąrašą, parašyti mintis prieš ir po lietaus. Gal taip gims ir gimnazistų knyga?

„Romuvos“ gimnazijoje surengtos atviros netradicinės lietuvių kalbos ir literatūros pamokos „P. Višinskis. Ko mums šiandien trūksta?“ ir ekspozicijos „Povilas Višinskis“, skirtos Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos dienai, pristatymas.

Sporto gimnazijoje taip pat vyko virtualūs renginiai, skirti Lietuvių kalbos dienoms: protų mūšis „1000 kalbos klausukų“ (8 kl.); projektinių darbų „M. Gimbutienė – iškiliausia, pasaulinį pripažinimą pelniusi lietuvių mokslininkė“ pristatymas ir aptarimas (I gimn. kl.); VU Šiaulių akademijos docentės Jolantos Vaskelienės paskaita „Būdingi lietuvių kalbos normų pažeidimai“ (I, II

gimn. kl.); VU Šiaulių akademijos vyresn. mokslo darbuotojos, dr. Dalios Jakaitės paskaita „Mergaitės kaip svajonės nerealios“: apie meilę V. Mačernio sonetuose“ (III–IV gimn. kl.).

Stasio Šalkauskio gimnazijoje vyko J. Trukano filmo „Knygnešys“ peržiūra ir aptarimas.

Gegužių progimnazijoje organizuotas XVIII diktanto konkursas, skirtas Gimtosios kalbos dienai paminėti. Konkurse tradiciškai dalyvavo Lieporių mikrorajono mokyklų mokiniai, jų tėveliai, mokytojai (ne lietuvių kalbos specialistai), darbuotojai. Šiomet Diktanto konkurse dalyvavo 106 dalyviai. Rašymas per nuotolį jiems nebuvo problema.

5–8 klasių Lietuvos mokiniai tarptautiniame projekte „Būk sveikas, pavasari“ buvo pakviesti išbandyti japonų lyrikos žanrą – haiku. Iš rytų kilusi poezija pasižymi glaustumu, fragmentiškumu, matematikos ir poezijos derinimu. Kviesta atidžiau išsižiūrėti į pavasarį, sustabdyti jo grožį žodžių kadruose, rašyti neskubant, įsigilinus į žodžių prasmę ir skambesį. Sulaukta darbų iš Kauno, Joniškio, Radviliškio, Šiaulių miesto. Dauguma dalyvių pripažino, kad tai buvo tokio žanro pirmieji jų bandymai. Tačiau kūrybingos asmenybės neišgąsdina jokie formos reikalavimai. Mokinių eilėse dvelktelėjo pavasariniai vėjai, sužydo snieguolės, žibutės, sušurmuliavo gandrai ir viską nušvietė sugrįžusi saulė, šiluma, nauja pradžia (<https://youtu.be/L1T64O0zGVY>).

Tarptautinės gimtosios kalbos dienos proga Gegužių progimnazijos bendruomenei buvo pristatytas virtualus stendas (<https://youtu.be/58vYSmgqvcE>).

Gegužių progimnazijos nuotr.

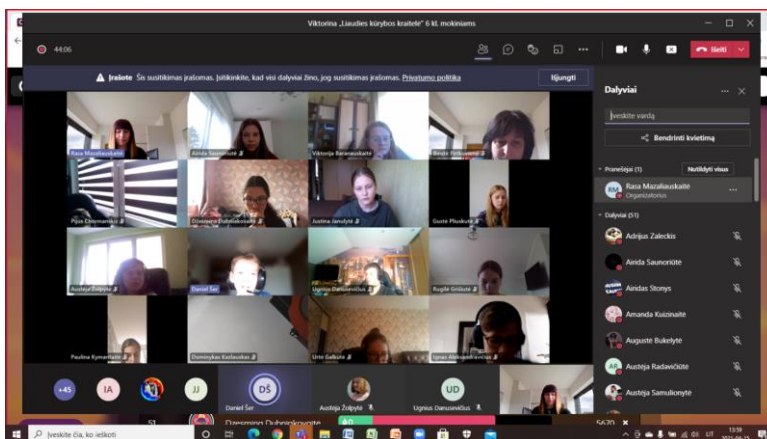
Gegužių progimnazijos nuotr.

2021-uosius Lietuvos parlamentas skyrė pagerbti Lietuvai nusipelnusioms istorinėms asmenybėms. Viena jų – iš Žemaitijos kilęs poetas Vytautas Mačernis. Įkūnyti šio jauno ir labai talentingo rašytojo atminimą sumanė ir Šiaulių Gegužių progimnazijos direktorė, LKD grupės pirmininkė Silvija Baranauskienė (renginio koordinatore). Ta proga progimnazijos lietuvių kalbos ir literatūros mokytojos miesto 7–8 kl. mokiniams surengė rašinių / esė konkursą „Aš pažinau karalių tavyje“ ir pasiūlė pasvarstyti temą „Kaip suprantu V. Mačernio žodžius: „Mes patys esame šviesa, mes patys esame saulė“?“.

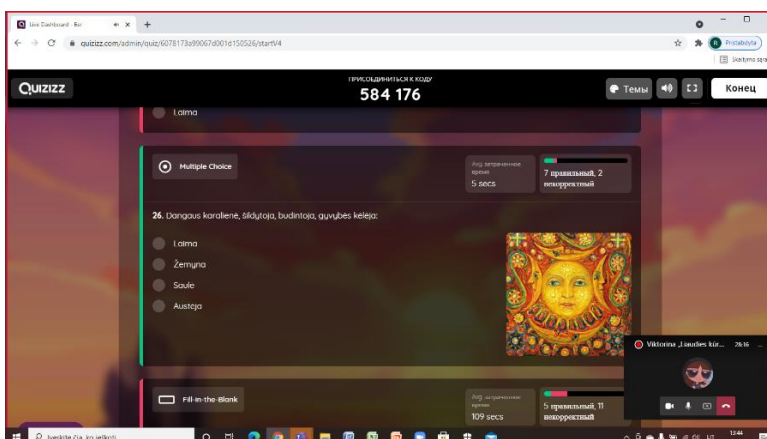

Gegužių progimnazijos nuotr.

Gegužių progimnazijos 59 šeštokai dalyvavo virtualioje viktorinoje „Liaudies kūrybos kraitelė“. Renginys sumanytas siekiant paskatinti saugoti kultūrines vertybes bei mokant at(si)rinkti nepraradusias aktualumo vertybes. Mokiniai gilino turimas žinias iš lietuvių tautosakos bei etnokultūros dalykų, ugdė lietuvių liaudies kūrybos istoriškumo nuojautą, siekė pažinti tradicijų kūrybinį pradą. „Quizizz“ programa buvo pateikti 42 klausimai iš pasakojamosios, smulkiosios tautosakos, etninio palikimo.

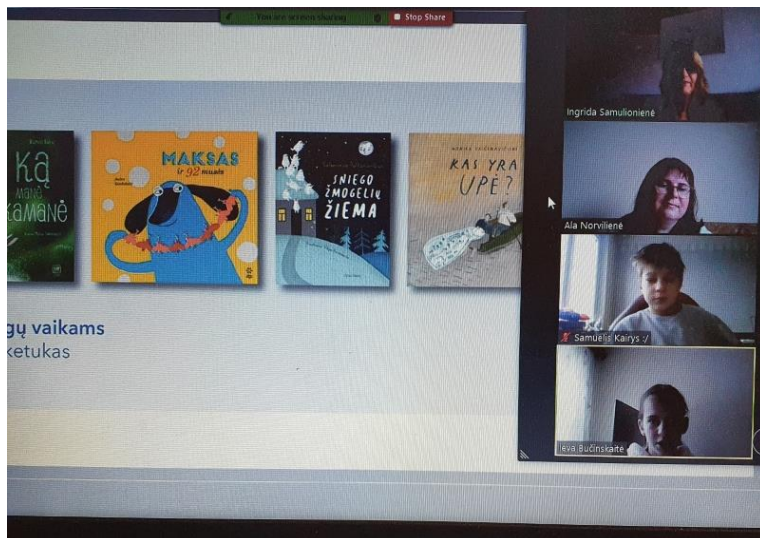

Gegužių progimnazijos nuotr.

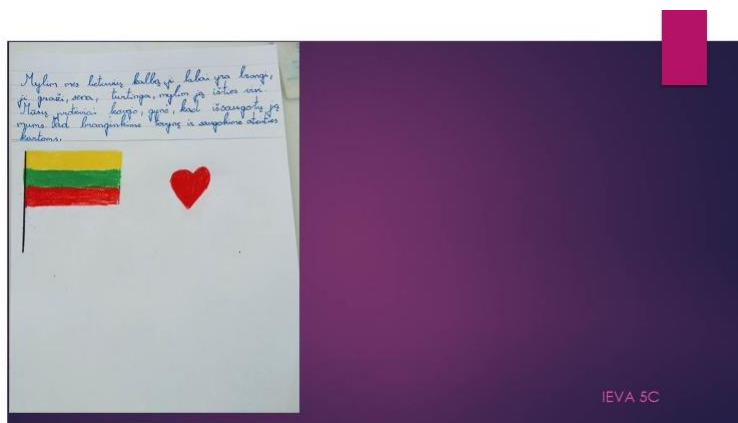

Gegužių progimnazijos nuotr.

Vasario 11-ąją – Pilietiškumo ir lietuvių kalbos puoselėjimo dieną – „Romuvos“ progimnazijos lietuvių kalbos mokytojos 5–8 klasių mokiniams pasiūlė įvairios veiklos, susijusios su gimtąja kalba: proto mūšį „Žodis atveria vartus“ „Kahoot“ programėle, plakato „Gražiausi lietuviški žodžiai“ programėle „Wordart“ kūrimą, odės gimtajai kalbai kūrimą ir vizualų darbą „Kad mūsų žodis neverktų“. Progimnazijos moksleiviai turėjo galimybę nuotoliniu būdu dalyvauti „Citatų kaleidoskopo“ ir projekto „Metų knyga“ pristatymuose.

„Romuvos“ progimnazijos nuotr.

„Romuvos“ progimnazijos nuotr.

Knygnešio diena buvo skirtas ir „Romuvos“ progimnazijos nuotolinis renginys „Ir šviečia kaip žvaigždės lietuviškos raidės“ (P. Vaičiūnas). Progimnazijos 5–8 klasių mokiniai žiūrėjo trumpametražį filmą „Knygnešys“, pasakojantį apie žmones, kurie ne ginklais kovojo už lietuviybę ir Lietuvos nepriklausomybę, o platindami spausdintas knygas ir taip šviesdami žmones. Žiūrėdami filmą, mokiniai turėjo atlikti užduotį: žymėtis arba įsiminti 12–15 pagrindinių žodžių, kuriuos pavartojo kurdami plakatą.

„Romuvos“ progimnazijos 35 moksleiviai dalyvavo lietuvių kalbos olimpiadoje, nuotoliniame renginyje paminėjo Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos dieną.

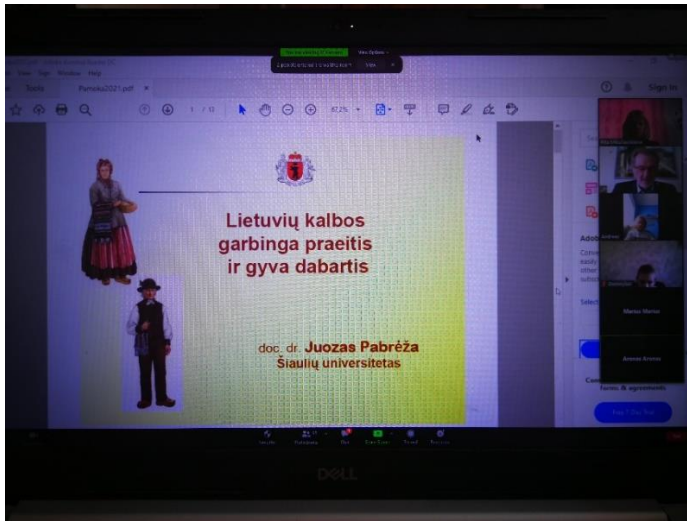
The screenshot shows a Zoom meeting in progress. The main window displays a grid of 12 video feeds. The participants are arranged in a 4x3 grid. The names of the participants are: Jurgita Legind, REGINA ŠEREIKI, Loretta Kaslauskė..., Lilija Struškiene, Rita Malėviciene, Rūta Satkuskienė, Asta Vainičienė, Halina Štukvilė..., Rasa Teryšienė, Audronė Tichon..., Julija Broška-P..., Ernesta Zeburke..., and Kristina Laskišienė. The interface includes a top bar with 'REGINA ŠEREIKI' and '12/12 participants', a right sidebar with a list of participants, and a bottom status bar with system icons.

Mokytojai kalbėjo apie pamokose taikomą Algirdo Juliaus Greimo semiotinio kvadrato schemą, „apverstos klasės“, „eksperto mantijos“ ir kitus neįprastus gimtosios kalbos dėstymo metodus. Taip pat aptarė almanachų kūrimą, pamokas netradicinėje aplinkoje, sakmių programavimą, sužinojo apie įvairiapusę integraciją atliekant projektinius ir kūrybinius darbus, vykdant ilgalaikius patyriminio ugdymo projektus. Konferencijoje pasidalyta patirtimi, kokie skaitmeniniai įrankiai padeda įveikti nuotolinio mokymo(si) iššūkį, kaip juos suderinti su tradiciniais dėstymo metodais.

Konferencijos organizatorės – Šiaulių Dainų progimnazijos lietuvių kalbos ir literatūros mokytojos – džiaugėsi, kad šalies mokytojai noriai dalijasi naudinga patirtimi, kad jiems rūpi, kaip kūrybiškai, įdomiai ir inovatyviai organizuoti gimtosios kalbos mokymo procesą, nes supranta, jog nuo to priklauso mokinių motyvacija, pažanga, kūrybiškumas ir asmeninė sėkmė.

Rėkyvos progimnazijos mokiniai susitiko su kalbininku, dialektologu, Šiaulių miesto tarybos nariu doc. Juozu Pabrėža.

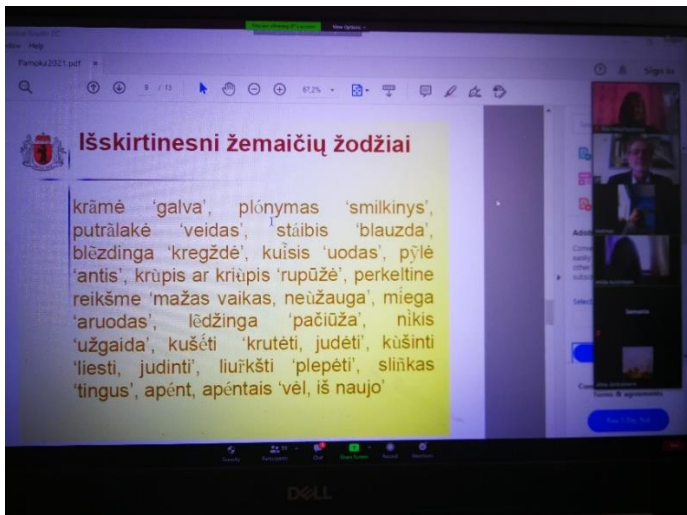

Rėkyvos progimnazijos nuotr.

Kalbininkas įdomiai pasakojo apie pasaulio kalbų įvairovę, gimtosios kalbos reikšmę, supažindino su tarmėmis, jų ypatybėmis. Mokiniai išgirdo įvairiomis tarmėmis pristatomų tekstų, bandė juos suprasti.

Rėkyvos progimnazijos nuotr.

Rėkyvos progimnazijos nuotr.

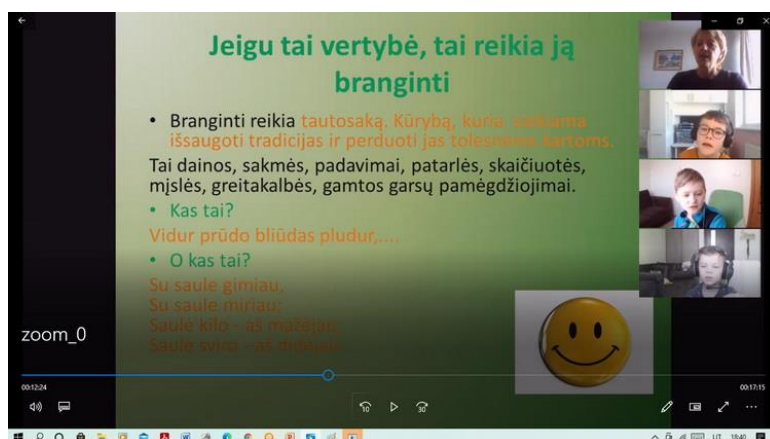
Vėliau buvo klausomasi poetinės kompozicijos „Kalba gimtoji lūposna įdėta“, kuria buvo siekiama ugdyti pagarbą gimtajai kalbai, tarmėms, mokytis atidaus klausymo.

„Juventos“ progimnazijos pradinėse klasių mokiniai taip pat labai aktyviai įsitraukė į Lietuvių kalbos dienų paminėjimą. Šios progimnazijos trečiokai virtualioje erdvėje susitiko paminėti Tarptautinės gimtosios kalbos dienos. Mokiniai sužinojo, kas yra vadinamas lietuvių bendrinės kalbos tėvu. Ne visiems buvo lengva išpėti, ką galėjo reikšti Jono Jablonskio laikais vartoti žodžiai: *negalėtuvė* (ligoninė), *mokslinyčia* (mokykla) ir kt. Daugelis žinojo, kas yra svetimybės, ir žadėjo šį mėnesį kontroliuoti savo kalbą, nevartoti barbarizmų. Daugelis mokinukų gebėjo taisyklingai vartoti žodžius *apsirengti*, *apsiauti* ir *apsivilkti*.

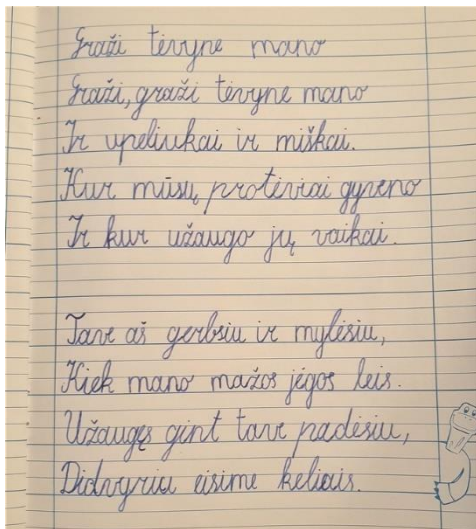
„Juventos“ progimnazijos nuotr.

Dar daug įdomybių vaikai išgirdo apie lietuvių kalbą, jos ryšį su kitomis kalbomis ir lietuvių kalbos vietą pasaulyje. O kiek informacijos išiminė, renginio pabaigoje pasitikrino žaisdami „Kahoot“ viktorinoje „Moku žodį – žinau kelią“. Viktorinoje dalyvavo 74 trečiokai.

„Juventos“ progimnazijos nuotr.

„Juventos“ progimnazijos 1 kl. mokinių dailiraščio konkurse dalyvavo net 54 mokiniai. Dalyviams skirta užduotis – dailiraščiu nurašyti pateiktą eilėrašį. Dailiraščio konkurso nugalėtojams įteikti padėkos raštai.

„Juventos“ progimnazijos nuotr.

„Juventos“ progimnazijos ketvirtokai atliko kūrybinius darbelius „10 gražiausių lietuviškų žodžių“ ir kvietė svetainės skaitytojus rinkti gražiausią lietuvišką žodį.

„Juventos“ progimnazijos nuotr.

Zoknių progimnazijoje surengtos kūrybinės dirbtuvės „Akrostichas gimtajai kalbai“, skirtos Tarptautinei gimtosios kalbos dienai paminėti. Jose dalyvavo 32 kuriantys 5–8 klasių mokiniai. Kūrybinių dirbtuvių laureatais tapo 11 moksleivių.

Zoknių progimnazijos nuotr.

Zoknių progimnazijos 5–8 klasių mokiniai kovėsi ir protų mūšyje „Gimtosios kalbos paslaptys“, skirtame Knygnešio dienai paminėti. 60 jo dalyvių drąsiai nardė po gimtosios kalbos gelmes: prisiminė pirmųjų lietuviškų kūrinių autorius, svarbias datas ir lietuvių kalbą puoselėjusius žmones, spėjo mįsles ir tarmiškų žodžių reikšmes, pasitikrino, ar gerai moka rašybos taisykles.

Šios progimnazijos 4–8 klasių 26 mokiniai rungėsi smagioje mįslių viktorinoje „Menu mįslę keturgyslę“.

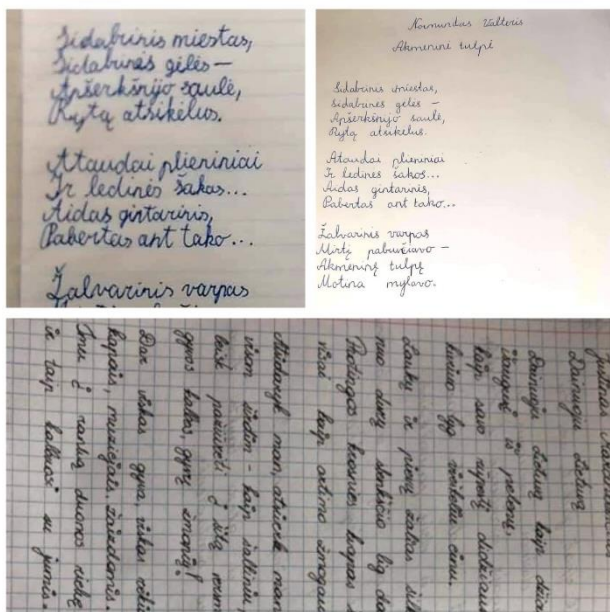

Zoknių progimnazijos nuotr.

Zoknių progimnazijos nuotr.

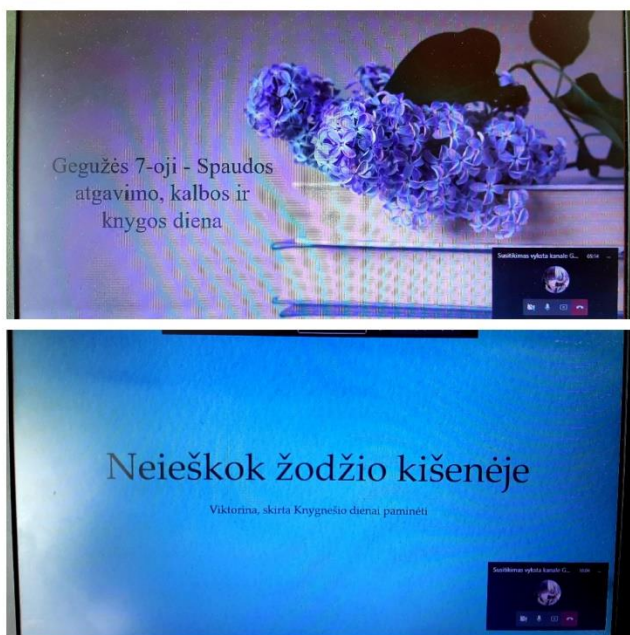
Normundo Valterio jaunimo mokykloje buvo organizuotas konkursas „Raštingiausias normundietis“. Mokiniai buvo kviečiami atsitraukti nuo kompiuterių ekranų ir prisiminti dailiausias – perrašyti vieną iš pasiūlytų eilėraščių (N. Valterio „Akmeninė tulpė“, Just. Marcinkevičiaus „Dainuoju Lietuvą“).

Normundo Valterio jaunimo mokyklos nuotr.

Jaunimo mokykloje, minint Knygnešio dieną, surengta nuotolinė viktorina apie lietuvių kalbą „Neieškok žodžio kišenėje“, o Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos dienai paminėti visose klasėse vyko integruotos lietuvių kalbos pamokos.

Normundo Valterio jaunimo mokyklos nuotr.

Renginių gausa išsiskyrė **„Dermės“ mokykla**, kurioje organizuota projektinė veikla „Gimtosios kalbos puoselėjimo diena“, socialinė akcija „Atnešk perskaitytą, pasiimk neskaitytą“, Šiaulių miesto priešmokyklinio ugdymo įstaigų skaitovų konkursas „Gražiausi žodžiai Lietuvai“ (II etapas), kalbos ugdymo mėnesiai „Šnekutis nori draugauti“, „Raidžių karalystėje“, „Stebuklinga dėžutė“, ciklui „Archyvų metams“ skirta akcija „Biblioteka ir knyga“, viktorina „Ar gerai moki lietuvių kalbą?“, Šiaulių miesto savivaldybės viešosios bibliotekos Vaikų literatūros skyriaus darbuotojų šventinis rytmetis „Svečiuose pasaka“, edukacinis užsiėmimas „Knygų šalyje“.

Čia paminėti pagrindiniai ilgiau nei tris mėnesius Šiaulių kultūros ir švietimo įstaigose vykę konkursai, viktorinos, olimpiados, protų mūšiai, konferencijos, susitikimai, knygų pristatymai, aptarimai, parodos, akcijos, kūrybinės dirbtuvės, edukaciniai užsiėmimai ir kitokie renginiai. Nors visi jie dėl karantino nulemtų apribojimų vyko nuotoliniu būdu, bet tai nesumažino jų aktualumo. Tikėtina, kad virtuali erdvė ir technologijos suteikė net daugiau galimybių dalyvauti įvairiose veiklose.

Vieni iš renginių sulaukė mažiau populiarumo, kitais susidomėjusiųjų buvo šimtai, bet svarbiausia, kad renginiai, kurių tikslas – skatinti domėjimąsi gimtąja kalba, jos mokytis, ją kurti, ją didžiuotis, kitaip tariant, nelikti abejingiems jos likimui, – ir rengiami, ir lankomi. Tai didelis kultūros ir švietimo įstaigų nuopelnas, nes būtent šių įstaigų darbščių, išradingų, talentingų darbuotojų veikla suteikia viltį, kad lietuvių kalba neliks užribyje, nebus išstumta iš valstybės gyvenimo ir išlaikys vienintelės valstybinės kalbos statusą. Labai norėtusi, kad Lietuvos žmonių širdis pasiektų Mindaugo Nastaravičiaus, dramaturgo, žurnalisto, poeto, žodžiai: „Mano pasaulis baigiasi ten, kur baigiasi mano kalba“.

Parengta pagal Šiaulių miesto savivaldybės viešosios bibliotekos, Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešosios bibliotekos, Šiaulių miesto savivaldybės, Vilniaus universiteto Šiaulių akademijos, Šiaulių valstybinės kolegijos, Lieporių, „Saulėtekio“, „Romuvos“, Sporto, Stasio Šalkauskio gimnazijų, Gegužių, „Romuvos“, Dainių, Rėkyvos, „Juventos“, Zoknių progimnazijų, Normundo Valterio jaunimo mokyklos, „Saulės“ pradinės mokyklos, „Dermės“ mokyklos, „Etaplius“ interneto svetainėse ir feisbuke skelbtą informaciją.

Aušrinė Rinkevičienė,
Šiaulių miesto savivaldybės administracijos
Kultūros skyriaus kalbos tvarkytoja (vyr. specialistė)